

STATSMINISTER GRO HARLEM BRUNDTLAND

Tale ved avdukningen av minnesmerket over Trygve Lie

Trygve Lies plass, 1. juni 1994

Deres Majestet, ordfører, ærede gjester og fremmøtte barn og voksne.

De fleste kjenner Trygve Lie, først og fremst som nordmannen som ble De forente nasjoners første generalsekretær. Vi var stolte av ham, vi som vokste opp i etterkrigstidas Norge. I dag skal vi minnes også andre sider ved hans liv og virke, med utgangspunkt i arbeiderbevegelsen.

Jeg tror vi kan slå fast: Trygve Lie hadde et langt politisk virke, var en dynamisk, handlingens mann for landet:

På forskjellige poster var han med i fred og krig. Ingen oppgave var for stor og ingen for liten. Han var en bulldoser som ryddet upløyd mark, og en statsmann med perspektiv og linje.

Trygve Lie hadde sine røtter oppe på Grorud, og fikk senere sitt hjem her på Furuset. Her spilte han fotball i sine unge år, først på Grorud så på Furuset. Senere kom han gjerne tilbake hit til sin barndoms dal.

23 år gammel var han ferdig utdannet jurist. Da begynte også hans lange tjenestetid i arbeiderbevegelsen, først som sekretær i partiet. Senere gjorde han tjeneste i Landsorganisasjonen. I flere år var han formann i Aker Arbeiderparti og Akershus Arbeiderparti, og han hadde lang "fartstid" i Arbeiderpartiets landsstyre.

Det var derfor ingen overraskelse at han kom med da Johan Nygaardsvold overtok regjeringsmakten i 1935, og han var fortsatt med da regjeringen måtte gå i landflyktighet under krigen.

Trygve Lie tjente landet i mange år som justisminister, handelsminister, forsyningsminister og utenriksminister, og han fortsatte som utenriksminister i Einar Gerhardsens to første regjeringer etter krigen.

Gjennom disse årene beredte han grunnen for den store oppgaven han ble tildelt som FNs første generalsekretær. I denne posten kunne han fortsette det viktige internasjonale arbeid for fred. Med politisk kraft og vilje gav han stillingen et innhold. Han var opptatt av å få noe gjort, - raskt, for det trengtes.

Det er sagt om Trygve Lie at han hadde en forbausende evne til å se med friske og uakademiske øyne på de sakene som lå på hans bord, - og til å slå ned på det vesentlige. Han var opptatt av hva som kunne gjøres, her og nå. Han var realist til finger- spissene og gikk løs på oppgavene med en voldsom energi, som kunne overvelde, eller lamme, noen ganger forbitre de som kom i veien.

Da Norge igjen kallet på ham, sa han ja til å bli ambassadør med oppgave å skaffe utenlandsk kapital til norsk næringsliv, - og da han i den vanskelige industripolitiske situasjonen i 1963 var ønsket som ny industriminister, i Einar Gerhardsens 4. regjering, tok han imot også den utfordringen.

Hans vei fra arbeiderbevegelsen på Grorud og Furuset til FN-bygningen i New York og så hjem igjen ga skifte i oppgaver, horisont og perspektiv. Men med sine solide røtter i en sosial bevegelse, hadde han hele tiden med seg de sanne verdier - som var så grunnfestet i ham.

Vi ser frem til at vår Konge nå skal avduke minnesmerket over Trygve Lie, idet vi tenker på strofene fra Per Sivles dikt Tord Folesen:

Og det er det stora,
og det er det glupa
at merket det stend
om mannen han stupa.

Vi takker i dag Trygve Lie for hans store innsats - for norsk arbeiderbevegelse, for Norge og for det internasjonale samfunn.